ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : બોધ (જ્ઞાન), અધ્યયન અને સામાજિક સાંસ્કૃતિક પરિપ્રેક્ષ્ય

તારીખ : 08-04-2024 **કોર્સ - 01 (A)** **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00

પ્રશ્ન - 1 નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. **(06)**

1. સંરચનાવાદનો કેન્દ્રીય વિચાર શો છે ?
2. ધ્યાન એટલે શું ?
3. રમત રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓનું સુદૃઢ સ્વરૂપ છે – આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે ?
4. પ્રત્યાયન એટલે શું ?
5. બહુભાષીતા એટલે શું ?
6. સ્વ-પૃથ્થકરણ માટેનું અનાત્મલક્ષી તેમજ પૂર્વગ્રહ રહિત ઉપકરણ કયું છે ?

પ્રશ્ન - 2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(10)**

7. અર્થગત સ્મૃતિ એટલે શું ?
8. સંરચનાવાદી વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીની ભૂમિકાની કોઈપણ બે બાબત જણાવો.
9. પ્રત્યાયનના ઘટક તરીકે - 'અસંકેતીકરણ'નો અર્થ જણાવો.
10. રમત દ્વારા વ્યક્તિના જીવનમાં કયા-કયા ગુણોનો વિકાસ થાય છે ?
11. આત્માસાક્ષાત્કાર એટલે શું ?

પ્રશ્ન - 3 ગમે તે બે પ્રશ્નોના ટૂંકમા જવાબ લખો. **(06)**

12. રમતના પ્રકાર ઉદાહરણ સહ વર્ણવો.
13. વાર્તાકથન પદ્ધતિ વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની કોઈપણ ત્રણ બાબતો સમજાવો.
14. નૈતિક વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

પ્રશ્ન - 4 ગમે તે બે પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(08)**

15. રમત દ્વારા થતા શૈક્ષણિક ફાયદા જણાવો.
16. સ્વ-પૃથ્થકરણ પદ્ધતિના પ્રથમ સોપાન - આત્મનિરીક્ષણની ચાર રીતો સમજાવો.
17. આલ્બર્ટ બાંદુરાના સામાજિક અધ્યયનના સિદ્ધાંત તરીકે - મોડેલિંગ એટલે શું ? મોડેલિંગના ફાયદા અને તેની શરતો જણાવો.

પ્રશ્ન - 5 ગમે તે એક પ્રશ્નનો જવાબ સવિસ્તાર લખો. **(05)**

18. ડિસ્લેક્સિયા શબ્દનો અર્થ અને તેના પ્રકારો જણાવો. ડિસ્લેક્સિક બાળકને અધ્યયન સમજવામાં પડતી મુશ્કેલીઓ વર્ણવો.
19. સ્વ-ઓળખની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, એક શિક્ષક માટે સ્વ-ઓળખની અનિવાર્યતા શી-શી છે તે જણાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : સ્વની સમજ અને શૈક્ષણિક દૃષ્ટિબિંદુનો વિકાસ

તારીખ : 08-04-2024 **કોર્સ - 01 (B)** **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00

પ્રશ્ન - 6 નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(06)**

20. જર્નલ શાનો દસ્તાવેજ છે ?
21. જર્નલ લેખનમાં સાર વિભાગમાં શું મુકવામાં આવે છે ?
22. રાઇટિંગ ટાસ્કના હેતુઓ જણાવો.
23. CWSN નું પૂરું નામ જણાવો.
24. સેમિનારના આયોજનથી તાલીમાર્થીમાં કયું કૌશલ્ય વિકસે છે ?
25. "પોષ્ટ વર્કશોપ પ્રવૃત્તિ" એટલે શું ?

પ્રશ્ન - 7 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(10)**

26. રાઇટિંગ ટાસ્કની કોઈપણ બે પ્રવૃત્તિનાં નામ આપો.
27. "ક્રેડીટ પોઇન્ટ" એટલે શું ?
28. વર્કશોપ ફેસિલિલેટર એટલે શું ?
29. કાર્યશાળામાં મેનેજર તરીકે શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
30. જર્નલ લેખન અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં કઈ રીતે મદદરૂપ બને છે ?

પ્રશ્ન - 8 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(06)**

31. તમારા વર્ગખંડની કોઈ એક સમસ્યાને ધ્યાનમાં રાખી ક્રિયાત્મક સંશોધનનો રિપોર્ટ તૈયાર કરો.
32. જર્નલના ભાગો વિશે વિગતવાર જણાવો.

અથવા

32. જર્નલ લેખન શિક્ષકને કઈ રીતે મદદરૂપ બને છે ?

પ્રશ્ન - 9 નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ લખો. **(08)**

33. ડિજિટલ લર્નિંગ કન્ટેન્ટનું નિર્માણ કરવા માટે કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખશો.
34. વર્કશોપ / સેમિનારના આયોજનમાં કઈ કઈ બાબતો ધ્યાને રાખી આયોજન કરવાનું હોય છે ?

અથવા

34. તમારો વર્ગખંડ સમાવેશી છે કે કેમ ? તે સંદર્ભે પરીક્ષણ કરી રીપોર્ટ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન - 10 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(05)**

35. એક શિક્ષક તરીકે તમારા વિકાસમાં જર્નલ લેખનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

35. વ્યક્તિ અભ્યાસ (case fludy) ના આયોજનની વિગતવાર માહિતી આપો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : શાળા, સંસ્કૃતિ, નેતૃત્વ અને પરિવર્તન

તારીખ : 09-04-2024 **કોર્સ - 02 (A)** **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00

પ્રશ્ન - 1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(08)**

1. RTE (2009) ની જોગવાઈ મુજબ ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા કેટલા કિ.મી. અંતરમાં હોવી જોઈએ ?
2. NCERT નું પૂરું નામ લખો.
3. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓની માન્યતા કઈ સંસ્થા દ્વારા આપવામાં આવે છે ?
4. ધોરણ 1 થી 5 માં 99 વિદ્યાર્થીઓ હોય તો કેટલા શિક્ષક મળવાપાત્ર થાય ?
5. oxford dictionary મુજબ શાળા / સ્કૂલની વ્યાખ્યા લખો.
6. આલ્ફર્ડની નેતૃત્વની વ્યાખ્યા લખો.
7. કર્ટ લેવિનના અભ્યાસના આધારે નેતૃત્વની મુખ્ય ત્રણ શૈલી લખો.
8. કન્યાઓનું નામાંકન અને સ્થાયીકરણ વધારવા માટે ગુજરાતમાં કઈ યોજના અમલમાં છે ?

પ્રશ્ન - 2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો. **(08)**

9. NCERT ના કાર્ય જણાવો.
10. અસરકારક શાળાના લક્ષણો જણાવો.
11. શૈક્ષણિક વયજૂથના આધારે શાળાના પ્રકાર લખો.
12. ધોરણ 1 થી 5 માં શિક્ષક બનવા માટેની ન્યુનતમ લાયકાત જણાવો.

અથવા

12. ADEPTS કાર્યક્રમ અંતર્ગત શિક્ષકોની કામગીરીના મૂલ્યાંકનના ચાર પરિમાણ જણાવો.

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(09)**

13. ઉત્તમ અધ્યાપન કાર્ય કરવા માટે વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપન કઈ રીતે મહત્ત્વનું છે ?
14. ગુણોત્સવ કાર્યક્રમ અંતર્ગત શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકનના સૂચકોની ચર્ચા કરો.

અથવા

14. ઉત્તમ નેતૃત્વના ગુણ-લક્ષણો જણાવો.
15. મધ્યાહન ભોજન યોજનાના અસરકારક અમલીકરણ માટે શાળાકક્ષાએ ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(10)**

16. મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો કાયદો 2009 ની મુખ્ય જોગવાઈ સમજાવો.

અથવા

16. ભાર વગરનું ભણતર અહેવાલની ચાવીરૂપ બાબતો વર્ણવો.
17. નેતૃત્વની વિભાવના સમજાવી પરિવર્તનશીલ નેતૃત્વશૈલી સવિસ્તાર સમજાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : વૈવિધ્ય, જાતિ અને સમાવેશી શિક્ષણ

તારીખ : 09-04-2024 | **કોર્સ - 02 (B)** | **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00

પ્રશ્ન - 5 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(08)**

18. બહિષ્કૃતિ - કરણ એટલે શું ?
19. સમાજનો પાયાનો એકમ શું છે ?
20. સમતા એટલે શું ?
21. વિકલાંગતા શબ્દ કયા બે શબ્દો જોડવાથી બન્યો છે ?
22. "તારે જમી પર" ફિલ્મમાં ઈશાન અધ્યયન અક્ષમતા ધરાવતા બાળક શાનું ઉદાહરણ છે ?
23. રાજ્ય સરકારે 2011 માં વિકલાંગ બાળકો માટે કયું નવું નામકરણ જાહેર કર્યુ છે ?
24. અસરકારક વર્ગખંડ વ્યવહારને કેટલા વર્ગમાં વિભાજીત કરી શકાય ? કયા કયા ?
25. NCF 2005 ના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો શાની હિમાયત કરે છે ?

પ્રશ્ન - 6 નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(08)**

26. યુનેસ્કોના અભિપ્રાય અનુસાર સમાવેશી શિક્ષણ એટલે શું ?
27. સાપસણ પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકોએ સમાવેશી શિક્ષણ માટે શું કર્યું તે જણાવો.
28. વિકલાંગતા અને સમાવેશનને લગતા કોઈપણ બે કાયદાઓના નામ લખો.
29. ઓટીઝમ એટલે શું ?

અથવા

29. શિક્ષણની મુખ્ય ચાર આધારશિલાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન - 7 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(09)**

30. સમાવેશી શિક્ષણ માટે કોઈ પણ એક ઉદાહરણ સામે સમજ આપો.
31. ડીસ્લેક્સિયા બાળકની ઓળખ તમે કઈ રીતે કરશો ?

અથવા

31. ગણનમાં વિસંગતતા ધરાવતા બાળકનું મૂલ્યાંકન કઈ રીતે કરશો ?
32. કુટુંબનું અન્ય સામાજિક સંસ્થાઓ સાથેનું પ્રત્યાયન ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન - 8 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(10)**

33. સમાવેશી શિક્ષણમાં વિવિધ સંસ્થાઓની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

33. અધ્યયન મુશ્કેલી ધરાવતા બાળકોના શિક્ષણ માટેના કેવા અભિગમો અને કૌશલ્યોનો ઉપયોગ કરશો ?
34. શાળા કક્ષાએ જાતીય સમાનતા સંદર્ભે કઈ કઈ કામગીરી કરવી જોઈએ ?

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : ગુજરાતી (HL)

તારીખ : 12-04-2024 | **ધોરણ : 6 થી 8** | **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00 | **કોર્સ - 03 (A)**

પ્રશ્ન - 1 નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં જવાબ આપો. **(08)**

1. અભિવ્યક્તિ એટલે શું ?
2. સર્જનાત્મકતા માટેની પ્રવૃત્તિના બે નામ જણાવો.
3. સાથે જોડણી કોશ પ્રમાણે આવર્તન એટલે શું ?
4. અલંકારના પ્રકાર જણાવો.
5. 'પલાશ' શબ્દનો અર્થ જણાવો.
6. નિપાત એટલે શું ?
7. સ્વાધ્યાય પદ્ધતિના પ્રકારો જણાવો.
8. દેવળિયા ગામમાં કયા તહેવારની ઉજવણી થઈ રહી હતી ?

પ્રશ્ન - 2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. **(08)**

9. સંક્ષેપીકરણ એટલે શું ?
10. માતૃભાષા શિક્ષણમાં પારંગતતા એટલે શું ?

અથવા

10. અર્થગ્રહણ માટેની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
11. ઈન્સ્પેક્ટરે મોડા પડેલા મહાદેવને શા માટે પરીક્ષામાં બેસવા દીધો ?
12. જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિના ફાયદા - ગેરફાયદા જણાવો.

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. **(09)**

13. અરજી લેખનનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખશો ?
14. અર્જુને શી પ્રતિજ્ઞા કરી ? કેમ ?
15. સમાસ એટલે શું ? દ્વંદ્વ સમાસ અને દ્વિગુ સમાસ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો. **(10)**

16. 5, શ્રધ્ધા સોસાયટી, કુબેરનગર અમદાવાદથી XYZ વ્યક્તિ ગાંધીનગર પ્રાથમિક શિણાધિકારીશ્રીને વિદ્યાસહાયક તરીકે જોડાવવા અરજી કરે છે તેનો નમૂનો તૈયાર કરો.

અથવા

16. અહેવાલ લખો : વૃક્ષારોપણ સપ્તાહની ઉજવણી.
17. પદ્ય શિક્ષણની પદ્ધતિના નામ જણાવી રસાસ્વાદ પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : English (I.I)

તારીખ : 12-04-2024	**(Std. : 6 to 8)**	**Total Marks : 35**
સમય : 14.00 થી 17.00	**કોર્સ - 03 (B)**	

Q - 5 (A) Read the following stanza of the poem and answer the questions given below it. **(02)**

In the Jungle, standing near the lake,

I saw a tiger looking at a Snake.

In the Jungle, swimming with a smile,

I saw a big green crocodile.

18. What did the poet near the lake ?
19. What is the Similar word of 'laugh'?

Q - 5 (B) Read the following paragraph and answer the questions given below it. **(03)**

I - A hippopotamus can run faster than a man. A rat can last longer without water than a camel. The Siberian tiger is the largest cat in the world. It can eat 27.2 kilogram meat at one mealtime.

20. Which animal is the largest cat in the world ?
21. Who can run faster than a man ?

Read the following paragraph and answer the questions given below it.

II - Faizan is a wildlife photographer. He is from Tamil Nadu. Last week he went to Gir Forest. There he lost his way.

22. Where is Faizan from ?
23. Where did he go last week ?

III - The great ruler of India. Akbar, had nine gems in his court. The nine gems were the greatest in their own field. One of them was Tansen, a great musician.

24. How many gems were there in Akbar's court ?
25. Who was a great musician ?

Q - 6 (A) Fill in the blanks by using instructions given in the brackets. **(04)**

26. Our chief minister .... (Address) us tomorrow. (use proper verb form)
27. Satyam was sleeping .... his bed. (use proper preposition)
28. Rupalben was sick .... she could not attend the party. (use proper conjunction)
29. Mohini saw .... accident near the market. (use proper article)

Q - 6 (B) Complete the following dialogues using the clues given below it. (03)

30\. Doctor : Hello motu ! How are you ?

Motu : ....

Doctor : ....

Motu : Sir, I have severe ?

Doctor : What did you take last night ?

Motu : ....

[What is wrong with you motu ? Not so well, sir, – I took only three sandwiches]

Or

30\. **Study the following text and answer the questions given below it. (03)**

Visit of Expert doctors

Name of the doctor	Specialist	Time	Place
Dr. P. K. Patel	Paediatrics	3 p.m. to 6 p.m. Wednesday to Friday	Baby care unit Room no. 6
Dr. Beena Upadhyay	Cardiologist	9 a.m. to 11.30 a.m. Thursday	Heart care unit Room no. 102
Dr. Niti Pandya	Gynaecologist	7 a.m. to 12.30 p.m. Monday to Friday	Maternity Ward Room no. 306

(1) Name the doctors you will find on Friday.

(2) Your grandpa has heart problem. Where does he go ?

(3) When does Dr. Beena Upadhyay examine the patients ?

Q - 7 (A) Answer the following question in short. (06)

31\. Write two merits and two demerits of Direct method.

(પ્રત્યક્ષ પદ્ધતિના બે ફાયદા અને બે મર્યાદા જણાવો.)

32\. What are the differences between Intensive reading and Extensive reading ?

(સઘન વાંચન અને વિશેષ વાંચન વચ્ચેનો તફાવત શું છે ?)

33\. Explain the advantages of language lab.

(ભાષા પ્રયોગશાળાના ફાયદા જણાવો.)

www.ptcsetu.blogspot.com

Q - 7 (B) Answer the following questions in detail. **(06)**

34. What is three language formula ?

Explain. (ત્રિ-ભાષા સૂત્ર સમજાવો.)

35. Discuss any three methods of reading Skill.

(વાંચન કૌશલ્યની ત્રણ પદ્ધતિઓ વિશે લખો.)

Q - 8 Answer the following questions in detail. **(08)**

36. Explain the communicative approach in detail.

(પ્રત્યાયન અભિગમ વિગતે સમજાવો.)

37. Write the steps of project work.

(પ્રૉજેક્ટ કાર્યના સોપાનો લખો.)

Or

37. As a language teacher, what are the things we need to plan before we go to class ?

(ભાષા શિક્ષક તરીકે આપણે વર્ગમાં જતા પહેલા કઈ બાબતોનું આયોજન કરવુ જરૂરી છે ?)

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને વિષયવસ્તુ : ગણિત

તારીખ : 13-04-2024 **કોર્સ - 04 (A)** **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00 **ધોરણ : 6 થી 8**

પ્રશ્ન - 1 નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. **(07)**

1. ગાણિતિક તર્ક એટલે શું ?
2. 2, 5, 11, 23, 47, ? છેલ્લે કઈ સંખ્યા આવે ?
3. 2:7 :: 14 : 4 આ ચાર સંખ્યાઓ પ્રમાણમાં છે કે નહિ તે કહો.
4. 25 – 35 વર્ગની મધ્ય કિંમત કઈ છે ?
5. સમઘનને કેટલી ધાર હોય છે?
6. વર્તુળની પરિમિતિનું સૂત્ર લખો.
7. ભારતના કયા ગણિતજ્ઞને હ્યુમન કોમ્પ્યૂટરનું બિરૂદ મળેલ હતું?

પ્રશ્ન - 2 ટૂંકમાં જવાબ આપો. **(08)**

8. કોયડા ઉકેલનું મહત્વ જણાવો. (ચાર મુદ્દા લખો)
9. 37, 45, x, 28, 41, 43, 26, 33, 38, 40 નો મધ્યક 36.1 હોય તો x ની કિંમત શોધો.
10. એક લંબચોરસ બાગની લંબાઈ 175 મીટર અને પહોળાઈ 125 મીટર હોય તો તેની ફરતે વાડ કરવાનો ખર્ચ પ્રતિ મીટરના 12 રૂપિયા લેખે કેટલો થાય તે શોધો.
11. 0.00000000237 ને પ્રમાણિત સ્વરૂપે લખો અને 3.5×10^5 ને સામાન્ય સ્વરૂપે લખો.

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. **(12)**

12. સામાન્યીકરણની પ્રક્રિયા ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
13. હિરેન રૂપિયા 10,000 બે વર્ષ માટે 10 ટકા ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજે બેંકમાં મૂકે છે તો બે વર્ષના અંતે તેને કુલ કેટલું ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ મળશે તે ગણતરી કરીને શોધો.
14. GEOGEBRA એટલે શું ? તેની ઉપયોગિતા જણાવો.

અથવા

14. શિક્ષક રચિત કસોટી અને પ્રમાણિત કસોટીનો તફાવત લખો.

15. આકૃતિમાં બે રેખાઓ l અને m ની છેદિકા t થી બનતા ખૂણાઓ 1 થી 8 દર્શાવેલ છે. આકૃતિ પરથી અંતઃ યુગ્મકોણ અને છેદિકાની એક જ બાજુના અંતઃ કોણની બે - બે જોડ લખો.

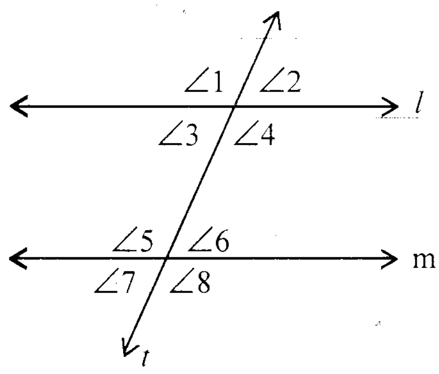

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. **(08)**

16. વાન હિલ્સનું ભૌમિતિક ચિંતન સ્તર ટૂંકમાં સમજાવો.
17. વિદ્યાર્થીઓમાં ગણિત પ્રત્યે ભય ઉદ્ભવવાના કારણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

17. મધ્યમવર્તી સ્થિતિના માપો કયા કયા છે ? મધ્યમવર્તી સ્થિતિના માપોની ઉપયોગિતા જણાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને વિષયવસ્તુ : વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલૉજી

તારીખ : 13-04-2024 **ધોરણ : 6 થી 8** **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00 **કોર્સ - 04 (B)**

પ્રશ્ન - 5 નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(08)**

18. વિજ્ઞાનમાં આવતી અવલોકન, અનુભવ કે પ્રયોગજન્ય સર્વસ્વીકૃત બાબત એટલે શું ?
19. વિજ્ઞાનની શરૂઆત શાનાથી થાય છે ?
20. વિજ્ઞાન શીખવાથી કયા ત્રણ ક્ષેત્રોનું ઘડતર થાય છે ?
21. ઓછી સક્રિય ધાતુઓ કોને કહે છે ?
22. બૅલાર્ડની પ્રૉજેક્ટ પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપો.
23. ગુજરાતના પાટણ જિલ્લાના કયા મુકામે સોલર પાવર પ્લાન્ટ કાર્યરત છે ?
24. સ્થાનિક પર્યાવરણ શબ્દ 'થડ' ને વિજ્ઞાનની ભાષામાં શું કહે છે ?
25. ભારત સરકારે વાઘની પ્રજાતિને લુપ્ત થવાથી બચાવવા કઈ યોજના શરૂ કરી ?

પ્રશ્ન - 6 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના આશરે ત્રણથી ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. **(08)**

26. સંકલ્પના એટલે શું ? ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
27. અધાતુની ઑક્સિજન સાથે પ્રક્રિયા બે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
28. 'વિદ્યુતપ્રવાહ અને તેની અસરો'માં સમાવિષ્ટ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ જણાવો.
29. સાંસ્કૃતિક વિકાસ અને સાંસ્કૃતિક વાસ્સાના જતન અને સંવર્ધનમાં વિજ્ઞાનની ભૂમિકા સમજાવો.

પ્રશ્ન - 6 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(04)**

30. નિદર્શન પદ્ધતિ એટલે શું ? તેના લાભાલાભ જણાવી - શિક્ષકે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

અથવા

30. સંગ્રહાલય એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ અને ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન - 7 નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. **(5)**

31. આહારમાંથી કાર્બોદિત પદાર્થો આપણને કયા બે સ્વરૂપે મળે છે ?
32. પર્ણ પ્રકાંડ સાથે જેના વડે જોડાયેલું છે તે ભાગને શું કહે છે ?
33. હવામાં કયા વાયુનું પ્રમાણ સૌથી વધારે છે ?
34. લોલકને એક દોલનપૂર્ણ કરવા માટે લાગતા સમયને લોલકનો શું કહે છે ?
35. ઍન્ટિ બાયોટિક્સનું ઉત્પાદન શા માંથી થાય છે ?

પ્રશ્ન - 8 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણથી ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. **(06)**

36. છડવાની રીત વિશે ટૂંકમાં સમજૂતી આપો.
37. અપચો કે ઍસિડિટીમાં તટસ્થીકરણની ક્રિયાનો ઉપયોગ સમજાવો.
38. ભૂમિની અગત્ય જણાવો.

પ્રશ્ન - 8 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો. **(04)**

39. મીણબત્તીની જ્યોતની આકૃતિ દોરી તેના વિભાગો વર્ણવો.

અથવા

39. પોષણની દૃષ્ટિએ સજીવોના મુખ્ય બે પ્રકાર જણાવી દરેક વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન : પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને વિષયવસ્તુ

તારીખ : 15-04-2024 **ધોરણ : 6 થી 8** **કુલ ગુણ : 35**

સમય : 14.00 થી 17.00 **કોર્સ - 05 (A)**

પ્રશ્ન - 1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં લખો. **(08)**

1. પરિભ્રમણ એટલે શું ?
2. ભારતમાં વેધશાળાની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
3. નરસિંહ મહેતાએ કઈ કઈ કૃતિઓની રચના કરી હતી ?
4. ભારતનો લશ્કરી સંગ્રામ સૌપ્રથમ કોણે કર્યો હતો ?
5. ભારતનું બંધારણ કઈ સાલમાં અમલમાં મૂકવામાં આવ્યું હતું ?
6. સામાજિક વિજ્ઞાન એ કયા કયા વિષયોનું સુગ્રથિત સ્વરૂપ છે ?
7. સમયભાનનાં તત્ત્વો જણાવો.
8. પૂર્વગ્રહ એટલે શું ?

પ્રશ્ન - 2 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો. **(08)**

9. ભારતભૂમિનું નામ કેવી રીતે અસ્તિત્વમાં આવ્યું હતું ?
10. જાહેરાતના માધ્યમો જણાવી તેના ગેરફાયદાઓ જણાવો.
11. સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના વિવિધ અભિગમો જણાવો.
12. ટૂંકી નોંધ લખો : 'સંસ્કૃતિ'

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો. **(09)**

13. ટૂંક નોંધ લખો : સામાજિક વાસ્તવિકતાઓને સમજવામાં સામાજિક વિજ્ઞાનની ભૂમિકા.
14. આરોગ્યનો અર્થ જણાવી રાજ્ય સરકારની સેવાઓ અને તેના કાર્યો વિશે નોંધ લખો.

અથવા

14. રાજ્ય સરકારનાં મુખ્ય અંગો જણાવી વિધાનસભા વિશે ચર્ચા કરો.
15. ભૂગોળ શિક્ષણના વિવિધ અભિગમો સમજાવો.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર મુદ્દાસર લખો. **(10)**

16. સિંચાઈ એટલે શું ? સિંચાઈ માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓ વિશે સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.
17. માહિતીની સંકલ્પના સમજાવી. તેના સ્ત્રોત, પુરાવા અને આધારના વર્ગીકરણની વિસ્તૃત નોંધ લખો.

અથવા

17. એટલાસની સમજ આપી, ઉત્તમ એટલાસના લક્ષણો અને તેની ઉપયોગિતાની ચર્ચા કરો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને વિષયવસ્તુ : હિન્દી (ધોરણ 6 થી 8)

તારીખ : 15-04-2024 વિષય : પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને વિષયવસ્તુ : સંસ્કૃત (ધોરણ 6 થી 8) કુલ ગુણ : 35

સમય : 14.00 થી 17.00 કોર્સ - 05 (B)

प्रश्न - 5 (अ) सूचना अनुसार प्रश्नों के उत्तर दीजिए । *(04)*

18. 'विशेषण' की परिभाषा दीजिए।

19. वचन परिवर्तन कीजिए।
    1. नदी 2. पुस्तक

अथवा

19. लिंग परिवर्तन कीजिए।
    1. हिरन 2. कवि

20. वाचन अर्थग्रहण सिखाने की किन्ही दो विधियों के नाम लिखिए।

21. 'रामचरित मानस' किस साहित्यकार की रचना है ?

प्रश्न - 5 (ब) सविस्तार उत्तर लिखिए । *(06)*

22. हिन्दी भाषा के प्रमुख उद्देश्यों को समझाइए।

23. 'प्रेमचंद' के जीवन एवं कवन का परिचय दीजिए।

प्रश्न - 6 सूचना अनुसार प्रश्नों के उत्तर लिखिए । *(08)*

24. 'दयालु शिकारी' एवं 'हिन्द देश के निवासी' इकाईयों में निहित मूल्यों के नाम निर्देश दीजिए।

25. हिन्दी कक्षा - 7 पाठ्यपुस्तक के आंतरिक स्वरूप की किन्हीं चार विशेषताएँ लिखिए।

अथवा

25. हिन्दी कक्षा - 8 शिक्षक संदर्शिक के आंतरिक स्वरूप की किन्हीं चार विशेषताएँ लिखिए।

26. व्याकरण शिक्षण का महत्त्व लिखिए।

27. सर्जनात्मकता का विकास करने की विधियाँ लिखिए।

પ્રશ્ન - 7 (અ) સૂચના મુજબ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. **(03)**

28. સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. – આ મારી શાળા છે.

29. પાણિનીના વ્યાકરણ ગ્રંથનું નામ જણાવો.

30. સંસ્કૃતાં સમય લખો – 3:15.

અથવા

30. કૃદંત ઓળખી તેનો પ્રકાર જણાવો.
    सं: शालां गत्वा अभ्यासं करोति।

પ્રશ્ન - 7 (બ) સવિસ્તાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. **(06)**

31. પૃથ્વી ગોળ છે. તે પોતાની ધરી પર ફરે છે. આ વિધાન કરનાર વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

32. સંભાષણ પદ્ધતિનો અર્થ અને તેનું મહત્ત્વ જણાવો. (સંસ્કૃત વિષયને ધ્યાને રાખી)

પ્રશ્ન - 8 માગ્યા મુજબ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. **(08)**

33. કાલિદાસ રચિત કૃતિઓના નામ જણાવી 'અભિજ્ઞાન શાંકુતલ' વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો.

34. સંસ્કૃત ભાષા પૂર્ણ વ્યાકરણની વાહક છે. – સમજાવો.

અથવા

34. સંસ્કૃત ભાષા એ વિશ્વની પ્રથમ ભાષા છે. – સમજાવો.

35. સંસ્કૃત ભાષાનું ભાષાકિય મહત્ત્વ જણાવો.

36. વિદ્યાર્થીઓમાં ધોરણ - આઠના અંતે સંસ્કૃત ભાષામાં અપેક્ષિત ગુણ વિકાસ જણાવો.

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : માહિતી અને પ્રત્યાયન તકનિકી દ્વારા અધ્યયનનું સમૃદ્ધિકરણ - 2

તારીખ : 16-04-2024 **કોર્સ - 06** **કુલ ગુણ : 50**

સમય : 14.00 થી 16.00

પ્રશ્ન - 1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. **(05)**

1. ઇ-લર્નિંગની ગમે તે એક વ્યાખ્યા લખો.
2. વેબ 2.0 નો અર્થ લખો.
3. ઓડિયો એડિટીંગ સોફ્ટવેર એટલે શું ?
4. ગુગલ ડ્રાઇવ એ ગુગલ દ્વારા વિકસિત ફાઇલ સ્ટોરેજ સિવાય કેવા પ્રકારની સેવા છે ?
5. 'IGNOU' દ્વારા કઈ ચેનલની મદદથી આંતર ક્રિયાત્મક શિક્ષણ રૂપે શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો પ્રસારિત કરવામાં આવે છે ?

પ્રશ્ન - 1 (બ) નીચે આપેલી ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. **(04)**

6. NROER અને GROWER એ .... ના સ્રોત છે.
7. દુનિયામાં મોટાભાગના સાયબર ગુનાઓ .... દ્વારા થઈ રહ્યા છે.
8. કોડિંગ એ કમ્પ્યૂટર સાથે .... કરવાની એક પદ્ધતિ છે.
9. શિક્ષણક્ષેત્રે આપણા દેશ .... નામે સેટેલાઈટ અવકાશમાં તરતો મૂક્યો છે.

પ્રશ્ન - 2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. **(10)**

10. ઇ-ટ્યુટોરિયલના બે પ્રકારો વિશે સમજાવો.
11. Mashup (મેશપ) વિશેની સમજ લખો.
12. સહાયક ટેક્નોલૉજી એટલે શું ?
13. 'Google Docs' નો ઉપયોગ લખો.
14. SWAYAM દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ અભ્યાસક્રમ કેટલા ભાગમાં વહેંચાયેલો છે ? કયા - કયા જણાવો.

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. **(09)**

15. E-Library અને Physical Library નું શિક્ષણમાં મહત્ત્વ લખો.
16. ફિશિંગ વિશે સમજાવો.
17. "કોડિંગ એ આનંદ સાથે અધ્યાપનની પ્રક્રિયા છે." સમજાવો.

અથવા

17. ઇ-ટ્યૂટોરિયલના ફાયદાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. **(12)**

18. વેબ 2.0 ના માધ્યમો જણાવો.

અથવા

18. વોઇસ ટાઇપીંગ ટૂલ વિશે સમજ આપો.
19. Google Form શૈક્ષણિક કાર્યમાં કેવી રીતે ઉપયોગી બનશે ?
20. દૂરવર્તી શિક્ષણની મર્યાદાઓ લખો.

પ્રશ્ન - 5 નીચેના પ્રશ્નોનું મુદ્દાસર વિવરણ કરો. **(10)**

21. અધ્યાપન-અધ્યાપન સમૃદ્ધિકરણ માટેના વિવિધ સંસાધનો વિશે સમજાવો.
22. વેલ બ્રાઉઝરના ઉપયોગમાં જરૂરી પાંચ સાવચેતીઓ લખો.

અથવા

22. કમ્પ્યૂટર કોડિંગની મહત્ત્વની પાંચ બાબતો જણાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : બાળકોનું શારીરિક અને સાંવેગિક સ્વાસ્થ્ય અને શિક્ષણ - 2

તારીખ : 18-04-2024 **કોર્સ - 07** **કુલ ગુણ : 50**

સમય : 14.00 થી 16.00

પ્રશ્ન - 1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં લખો. **(05)**

1. વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) એ આપેલી સ્વાસ્થ્યની વ્યાખ્યા આપો.
2. વિટામીન-D ના અભાવે કયો રોગ થાય છે ?
3. માર્ગદર્શન એટલે શું ?
4. સંવેગ એટલે શું ?
5. બાતલ પદ્ધતિ એટલે શું ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(04)**

6. એકલવ્ય સંસ્થાનો મુદ્રાલેખ શું છે ?
7. પ્રદુષિત હવા જન્ય રોગો કયાં - કયાં છે ?
8. સમાવેશનનો અર્થ જણાવો.
9. નેતૃત્વના ગુણ જણાવો.

પ્રશ્ન - 2 ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(10)**

10. શાળામાં શૌચાલયની જરૂરિયાત જણાવો.
11. બાય એટલે શું ? બાય સંખ્યા શોધવાનું સૂત્ર લખો.
12. મલેરિયાના લક્ષણો જણાવો.
13. સમાવેશ વર્ગની કઈ જરૂરિયાત સંતોષવી જોઈએ ? જણાવો ?
14. શારીરિક શિક્ષણ દ્વારા કયા લોકતાંત્રિક મૂલ્યોનો વિકાસ થાય છે ?

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(09)**

15. સંવેગાત્મક વિકાસનું શૈક્ષણિક મહત્ત્વ જણાવો.
16. સંઘ ભાવના, સુચનો અને પ્રવૃત્તિઓ વિશે ખ્યાલ આપો.
17. માર્ગદર્શનનું મહત્ત્વ જણાવો.

અથવા

17. ચક્રક સ્પર્ધા પદ્ધતિના ફાયદા - ગેરફાયદા જણાવો.

પ્રશ્ન - 4 મુદાસર ઉત્તર લખો. **(12)**

18. બાળકોના અધિકારો કયાં-કયાં છે ? સવિસ્તાર જણાવો.
19. શાળા સ્વચ્છતા અને આરોગ્ય કાર્યક્રમનું મહત્ત્વ જણાવો.
20. સાંવેગિક સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક સ્વાસ્થ્ય જોડાયેલુ છે સમજાવો.

અથવા

20. શરીરનાં ગમે તે ચાર તંત્રો વિશે માહિતી આપો.

પ્રશ્ન - 5 નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. **(10)**

21. યોગની વ્યાખ્યાઓ જણાવી તેના ફાયદા જણાવો.
22. શાળામાં શારીરિક શિક્ષણની 8 જરૂરિયાતો જણાવો.

અથવા

22. પ્રાથમિક સારવાર અંગેના સામાન્ય નિયમો જણાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com

ડી.એલ.એડ. (દ્વિતીય વર્ષ) - 2024 (નવો કોર્ષ)

વિષય : સર્જનાત્મક નાટકો, લલિતકલાઓ, હસ્તકલાઓ અને મૂલ્યાંકન - 2

તારીખ : 19-04-2024 | **કોર્સ - 08** | **કુલ ગુણ : 50**

સમય : 14.00 થી 16.00

પ્રશ્ન - 1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(05)**

1. દ્વિતીય શ્રેણીના રંગો કયા કયા છે ?
2. બ્લોક પ્રિન્ટીંગ કલા ક્યાં જોવા મળે છે ?
3. "જયશંકર સુંદરી"ની આત્મકથા કયા નામે ઓળખાય છે ?
4. ગુજરાતનાં કયા નૃત્યાંગનાને આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતિ મળી છે ?
5. સંગીતમાં કયા બે પ્રકાર પ્રચલિત છે ?

પ્રશ્ન - 1 (બ) જોડકા જોડો **(04)**

	(અ)		(બ)
6.	રસિકલાલ પરીખ	–	ખેડા જિલ્લામાં જન્મ
7.	જસવંત ઠાકર	–	સંગીત શિક્ષણનો આગ્રહ
8.	કુમુદિની લાખિયા	–	ગુજરાતના ચિત્રકાર
9.	મહાત્મા ગાંધી	–	કથક નૃત્યક્ષેત્રે વિખ્યાત

પ્રશ્ન - 2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. **(10)**

10. શાસ્ત્રીય સંગીતમાં કયાં વાદ્યોનો ઉપયોગ થાય છે ?
11. આઈ.એન.ટી. (I.N.T.) ની સ્થાપના કઈ મંડળીએ કરી ?
12. ગરબા લોકનૃત્યમાં પુરુષો અને સ્ત્રીઓ કેવો પોશાક પહેરે છે ?
13. ભારતમાં કયા પ્રકારના પથ્થરો મળી આવે છે ?
14. કોલાજવર્ક એટલે શું ?

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. **(09)**

15. ગુજરાતના તેમજ ભારતના શિલ્પ સ્થાપત્યોના નામ જણાવો.
16. મિનાકારી એટલે શું ? મિનાકારી કરવાની રીત જણાવો.
17. "ડાંગી નૃત્ય" વિશે જણાવો.

અથવા

17. TIE નો શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. **(12)**

18. ચિત્રકલાના સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.
19. હસ્તકલા અંતર્ગત કાગળકામ અને જણસકામ વિશે વિગતે વર્ણન કરો.
20. નાટ્યકલાના હેતુઓ જણાવો.

અથવા

20. મેરનું ખમીરવતું નૃત્ય વિશે વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન - 5 નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. **(10)**

21. ચિત્ર સંયોજન વિશે ચિત્ર દોરી સમજાવો.
22. ગુજરાતમાં નાટકનો ઈતિહાસ વિશે નોંધ લખો.

અથવા

22. શિક્ષણમાં સંગીતનું મહત્ત્વ જણાવો.

www.ptcsetu.blogspot.com